| | | | |
|---|---|---|---|
| ش صندلی (ش داوطلب): | نام واحد آموزشی: دبیرستان فرزانگان ۴ | نوبت امتحانی: دی ماه ۱۴۰۱ | ساعت امتحان: ۸ صبح |
| نام و نام خانوادگی: | نام پدر: پایه: دوازدهم | رشته: ریاضی - تجربی | وقت امتحان: ۸۵ دقیقه |
| سوال امتحان درس: دین و زندگی ۳ | نام دبیر : خانم پرو | سال تحصیلی: ۱۴۰۲-۱۴۰۱ | تاریخ امتحان: ۱۴۰۱/۱۰/۵ |
| | | | تعداد صفحه سوال: ۲ |

| شرح سوالات | بارم |
|---|---|
| **الف) پیام آیات قرآنی، احادیث و اشعار ذیل را تحلیل بفرمایید.** | |
| ۱- « قُلْ اَفَاتَّخَذْتُمْ مِن دونِه‌ی اولیاء لایَملِکونَ لِاَنْفُسِهِم نَفْعاً و لا ضَرّاً. قُلْ هَلْ یَستَوی الا عمی و البَصیر.....»<br>مراد از این آیه چیست؟ | ۱/۵ |
| ۲- براساس آیهٔ «قُلْ اِنَّما اَعِظُکُمْ بِواحِدَةٍ اَنْ تَقُوموا لِلّه مثنی وَ فُرادی» تنها موعظهٔ خداوند چه می‌باشد و با چه کیفیتی باید باشد؟ | ۱ |
| ۳- آیهٔ «وَ لَو اَنَّ اَهْلَ القُری امنوا وَ اتَّقوا لَفَتَحْنا عَلَیهِم برکات من السماء و الارْضَ و لکن کَذَّبوا فَاَخَذناهُمْ بِما کانوا یَکْسِبون»<br>مربوط به کدام سنت الهی است؟ کامل شرح دهید. | ۱/۵ |
| ۴- از عبارت‌های قرآنی «اَ رَاَیْتَ مَنِ اتَّخَذَ اِلَهَهُ هَواهُ» و «مِنَ النّاس مَنْ یَعْبُدُ اللهُ عَلی حَرف» متوجه چه مفاهیمی می‌شویم؟ | ۱ |
| ۵- بنا بر حدیث پیامبر (ص) اندیشه و فواید آن را بررسی نمایید.<br>«اَفْضَلُ الْعِبادَةِ اِدْمانُ التَّفَکُرِ فی الله و فی قُدْرَتِه‌ی» | ۱ |
| ۶- از شعر ذیل متوجه کدام‌یک از شواهد اثبات اختیار می‌شویم؟ شرح دهید.<br>«هیچ گویی سنگ را فردا بیا و ر نیایی من دهم بد را سزا» | ۱ |

| ادامه سوالات درس: دین و زندگی ۳ | پایه و رشته: دوازدهم ریاضی - تجربی تاریخ امتحان: ۱۴۰۱/۱۰/۵ | بارم |
|---|---|---|
| **ب) جای خالی عبارت‌های زیر را با کلمات مناسب پر کنید.** | | |
| ۷- جامعه‌ای که از تفرقه و تضاد دوری کند و به سوی ..... حرکت کند، جامعهٔ توحیدی است. | | ۰/۵ |
| ۸- برای تقویت اخلاص از راه افزایش شناخت خدا، خوب است ساعاتی را صرف ..... کنیم. | | ۰/۵ |
| ۹- امداد خاص خداوند نسبت به کسانی است که نیت پاک دارند و ..... ، ..... را خواستارند. | | ۰/۵ |
| ۱۰- انسان ناسپاس «کفوراً» خود را از ..... و ..... محروم می‌کند. | | ۰/۵ |
| ۱۱- اختیار یک حقیقت ..... و ..... است که هر انسانی آن را در خود می‌یابد. | | ۰/۵ |
| **ج) درستی و نادرستی عبارت‌های زیر را با (ص / غ) مشخص کنید.** | | |
| ۱۲- یک موجود فقط در صورتی نیازمند به دیگری نیست که خودش ذاتاً موجود باشد. | | ۰/۵ |
| ۱۳- با گفتن «لا اله الا الله» همهٔ زندگی فرد مسلمان در رابطه با خدا، خویشتن و دیگران تغییر می‌کند. | | ۰/۵ |
| ۱۴- هر قدر نهادهای اجتماعی در خدمت اجرای قوانین الهی باشند زمینه برای رشد انسان‌ها دشوارتر می‌شود. | | ۰/۵ |
| ۱۵- راز و نیاز با خداوند محبت او را در قلب تقویت می‌سازد و غفلت را از بین می‌برد. | | ۰/۵ |
| **د) به هر یک از سؤال‌های زیر، پاسخ کامل و تشریحی بدهید.** | | |
| ۱۶- آیا می‌توان خداوند را در پشت پردهٔ ظواهر دید، چه کسانی و چگونه می‌توانند؟ | | ۱/۵ |
| ۱۷- با یک دلیل «مرز توحید و شرک» را بررسی نمایند. | | ۱ |
| ۱۸- آیا قضا و قدر چیزی ورای قانونمندی جهان و نظم در آن است. با داستان حضرت علی (ع) شرح دهید. | | ۱ |
| ۱۹- سنت «امهال، استدراج» را مختصراً شرح دهید. | | ۱ |

CamScanner

بسمه تعالی

پاسخ امتحان دین و زندگی ۳ – دبیرستان فرزانگان ۴

نویسنده: صالح احصائی

رتبه ۸۷۴ کنکور ریاضی ۹۳- فارغ‌التحصیل مهندسی صنایع دانشگاه امیرکبیر

---

۱- این آیهٔ شریفه به نفی وجود شریک‌هایی برای خداوند اشاره دارد. در واقع این آیه با اشاره به این موضوع که برخی افراد غیر از خداوند سرپرستانی را می‌گیرند در حالی که این خدایان حتی اختیار سود و زیان خود را ندارند، وحدانیت خداوند را اثبات می‌کند.

۲- تنها موعظهٔ خداوند این است که به صورت گروهی و فردی برای خدا قیام کنیم. (کیفیت آن هم باید به صورت فردی و هم گروهی باشد.)

۳- این آیه مربوط به سنت تأثیر اعمال انسان در زندگی اوست. رهنمودهای قرآن کریم و پیشوایان دین بیانگر آن است که آیندهٔ زندگی هر فرد و اتفاقاتی که برای او رخ می دهد، در موارد بسیاری تحت تأثیر رفتارهای گذشته او، اعم از رفتارهای خوب و بد است.

۴- عبارت «أرأیت من اتّخذ الهه هواه» بیانگر شرک عملی است. اگر کسی دل به هوای نفس (بت درون) سپرده و او را معبود خود قرار دهد و اوامرش را به فرمان های خداوند ترجیح دهد یا در پی کسب رضایت قدرت های مادی و طاغوت ها (بت های بیرون) برآید، چنین شخصی گرفتار شرک عملی شده است.

عبارت «مِنَ النّاس من یعبد الله علی حرفٍ» نیز به افرادی اشاره دارد که پرستش آن‌ها از روی تردید است. (شرک عملی)

۵- بنابر حدیث پیامبر (ص)، برترین عبادت، اندیشیدن مداوم دربارۀ خدا و قدرت اوست. اندیشه مانند بذری است که در ذهن جوانه می زند، در دل و قلب ریشه می دواند و برگ و بار آن به صورت اعمال ظاهر می گردد. اندیشه، بهار جوانی را پرطراوت و زیبا می سازد،استعدادها را شکوفا می کند و امید به آینده ای زیباتر را نوید می بخشد. علاوه بر آن می تواند برترین عبادت ها باشد.

۶- مسئولیت پذیری: هرکدام از ما خودمان را مسئول کارهای خود می دانیم. به همین جهت آثار و عواقب عمل خود را می پذیریم و اگر به کسی زیان رسانده ایم، آن را جبران می کنیم. عهدها و پیمان ها نیز بر همین اساس استوارند. بنابراین، اگر کسی پیمان شکنی کند و مسئولیتش را انجام ندهد خود را مستحق مجازات می داند.

۷- فرمان‌های الهی

۸- تفکر در آیات و نشانه‌های الهی

۹- قدم در راه حق می‌گذارند – در این راه سعی و تلاش می‌کنند و رضایت الهی

۱۰- نعمت‌های الهی – اختیار

۱۱- وجدانی – مشهود

۱۲- صحیح

۱۳- صحیح

۱۴- غلط

۱۵- صحیح

۱۶- اینکه انسان بتواند با هر چیزی خدا را ببیند، معرفتی عمیق و والاست که در نگاه نخست مشکل به نظر می آید، امّا هدفی قابل دسترس است، به خصوص برای جوانان و نوجوانان که پاکی و صفای قلب دارند. اگر قدم پیش گذاریم و با عزم و تصمیم قوی حرکت کنیم، به یقین خداوند نیز کمک خواهد کرد و لذّت چنین معرفتی را به ما خواهد چشاند.

۱۷- اوّلاً خداوند رابطه علیّت را میان پدیده های جهان حاکم کرده است. همهٔ این روابط توسّط خود خداوند طراحی شده و به اذن و ارادهٔ او صورت می گیرد.

ثانیاً همان گونه که درخواست از پزشک برای درمان بیمار با توحید منافاتی ندارد، درخواست از اولیای الهی برای اجابت خواسته ها نیز منافاتی با توحید ندارد؛ زیرا پزشک به واسطهٔ استفاده از اسباب مادی و اولیای الهی به واسطهٔ اسباب غیر مادی و با اذن خداوند این کار را انجام می دهند.

۱۸- خیر. معنای قدر و قضای الهی این است که هر چیزی مهندسی و قاعده خاص خود را دارد و تمام جهان بر اساس قواعدی بنا شده است و این قواعد، توسط انسان قابل یافتن و بهره گیری است. پس بدون قدر و قضای الهی هیچ نظمی برقرار نمی شود و هیچ زمینه ای برای کار اختیاری پدید نمی آید. حضرت علی (ع) نیز با این رفتار خود که از زیر سایهٔ دیواری کج به جای دیگری تغییر مکان داد، در واقع با رفتار و سپس گفتار خود، نگرش صحیح خود از قدر و قضای الهی را نشان داد و به آن شخص و دیگران آموخت که اعتقاد به قدر و قضا، نه تنها مانع تحرک و عمل انسان نیست، بلکه عامل و زمینه ساز آن است.

۱۹- خداوند برای انسانی که به دام گناه می افتد، شرایطی را فراهم می کند که بتواند توبه کند و از گناه دوری نماید؛ حتی اگر بارها گناه کرد و توبه نمود، باز هم خداوند از گناه او می گذرد؛ اما اگر کسانی چنان در گناه و باطل پیش روند که از کار خود خرسند باشند و با حق دشمنی و لجاجت ورزند، خداوند به آنها فرصتی می دهد و بر امکانات و نعمت های آنان می افزاید و آنها این فرصت ها و نعمت ها را وسیلۀ غوطه ور شدن در گناهان قرار می دهند، درحقیقت، مهلت ها و نعمت ها، با اختیار و ارادۀ خودشان به صورت بلای الهی جلوه گر شده و باعث می شود که بار گناهان آنان هر روز سنگین و سنگین تر شود و به تدریج به هلاکت ابدی نزدیک تر شوند. ای‌ن سنت که از جمله سنت های حاکم بر زندگی معاندان و غرق شدگان در گناه است، سنت املاء و استدراج نام دارد.